

Årsrapport Viltfondet

2022

Innhold

1. Leders beretning	3
2. Introduksjon til virksomheten og hovedtall	4
2.1 Virksomheten og samfunnsoppdraget.....	4
2.2 Organisasjon og ledelse.....	4
2.3 Presentasjon av utvalgte nøkkeltall	4
2.3.1 Norske menn og kvinner oppført i Jegerregisteret.....	4
2.3.2 Innbetalte jegeravgifter	5
2.3.3 Innbetalte fellingsavgifter for villrein.....	5
2.3.4 Fallviltinntekter	5
3. Årets aktiviteter og resultater.....	6
4. Styring og kontroll i virksomheten.....	7
5. Vurdering av framtidutsikter	7
6. Årsregnskap	9
6.1 Ledelseskomentar årsregnskapet 2022.....	9
6.2 Prinsippnote	11
6.3 Bevilgningsrapportering	11
6.4 Fondsregnskap.....	12

1. Leders beretning

Viltfondet bidrar til å finansiere tiltak som gir kunnskap om viltressursene og bærekraftig forvaltning av dem. Det høstbare viltet er et viktig grunnlag for jaktbasert friluftsliv, og for næringsutvikling og verdiskaping i distriktene.

Over en halv million personer i Norge er registrert i Jegerregisteret, og har lov til å utøve jakt og fangst. Andelen kvinner øker for hvert år, og det er blant de yngre jegerne at kvinneandelen er størst. Statistikk for jaktåret 2021/2022 viser ny fellingsrekord i hjortejakta, mens antall felte elg er det laveste som er registrert siden jaktåret 1990/1991.

Interessen for friluftslivsaktiviteter i befolkningen ser ut til å ha økt under pandemien. Etterspørselen etter jegerprøvekurs har vært stor i 2022.

Jegerne bidrar til overvåkning og forvaltning av viltbestandene, blant annet gjennom rapportering av observasjoner av elg og hjort og gjennom obligatorisk jakt- og fangstrapportering fra småvilt-, villsvin- og rådyrjakt. Jakt- og fangstrapporteringen gir sammen med forskning, overvåkingsprogrammer og annen kunnskapsinnhenting, grunnlag for en kunnskapsbasert forvaltning av viltressursene. Arbeidet med konkrete tiltak krever i mange tilfeller innsats fra frivillige organisasjoner. Miljødirektoratet drøfter derfor hvert år bruken av inntektene fra Viltfondet med brukerinteressene.

Miljødirektoratet jobber for å samle og gjøre all jegerdokumentasjonen tilgjengelig på mobile flater. I 2022 har vi utviklet en løsning der jegere kan inngå avtale elektronisk med en ettersøksekvipasje, om tilgang til godkjent ettersøkshund til jakt på elg, hjort og rådyr. Vi har også utviklet en egen app for jegerprøveeksamen. Denne ble tatt i bruk 1. januar 2023.

Jegerstatistikk og jaktstatistikk følger jaktåret, som går fra 1. april til 31. mars. Regnskapet for Viltfondet følger kalenderåret. Inntektene til fondet utgjorde til sammen 87 mill. kroner i 2022 og gir et viktig bidrag til å sikre en profesjonell og kunnskapsbasert viltforvaltning.

Trondheim, 10. mars 2023

Ellen Hambro
direktør i Miljødirektoratet

2. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

2.1 Virksomheten og samfunnsoppdraget

Viltfondet, hjemlet i viltloven av 29. mai 1981, er ikke en egen virksomhet, men en formuesmasse.

Fondets inntekter består av jegeravgift og fellingsavgifter for villrein. Hovedtyngden av inntektene kommer fra den årlige jegeravgiften som den enkelte jeger betaler. I tillegg har fondet tilfeldige inntekter i form av fallvilt salg og renter på fondsmidler som står på konto i Norges Bank.

Fondets utgifter er overføringer til statsbudsjettets inntektskapittel, kap. 5576. Ved bevilgninger over statsbudsjettets utgiftskapitler, kap. 1140 og 1420 brukes viltfondmidlene til ulike tiltak for å fremme viltforvaltningen.

Miljødirektoratet er fondsforvalter og regnskapsfører for Viltfondet. Landbruks- og matdepartementet har ansvaret for forvaltningen av høstbare viltressurser, herunder etatsstyringen av Miljødirektoratet på området, og har dermed det overordnede ansvaret for Viltfondet. Viltfondet er et B2-fond i Landbruks- og matdepartementets kapitalregnskap.

2.2 Organisasjon og ledelse

Viltfondet har ingen ansatte. Miljødirektoratet benyttet 0,09 årsverk til å administrere fondet i 2022.

Kostnadene knyttet til fondsforvaltningen (herunder også tilskuddsforvaltning) dekkes over Miljødirektoratets driftsbudsjett, kap. 1420 post 01 i statsbudsjettet.

2.3 Presentasjon av utvalgte nøkkeltall

Nedenfor presenteres utvalgte nøkkeltall.

2.3.1 Norske menn og kvinner oppført i Jegerregisteret

I alt var 528 408 personer oppført i Jegerregisteret ved utgangen av jaktåret 2021/2022, hvorav 84,5 prosent var menn og 15,5 prosent var kvinner. I løpet av de siste 15 årene er antall kvinner registrert i Jegerregisteret doblet.

I jaktåret 2021/2022 betalte 195 276 jegere jegeravgift. 9,6 prosent av disse var kvinner. Av de som betalte jegeravgift dette jaktåret, deltok 146 900 på jakt.

12 064 personer besto jegerprøven i jaktåret 2021/2022, det er en økning på 25 prosent sammenliknet med forrige jaktår. Dette kan skyldes etterslep på jegerprøvekurs etter

avlysninger under pandemien, men det kan også skyldes økt interesse for jakt og friluftsliv. Kvinner utgjorde 30 prosent av de som tok jegerprøven.

Norske menn og kvinner oppført i Jegerregisteret				
	2021-2022		Endring, prosent	
	Antall personer	Prosent	2020-2021 - 2021-2022	2017-2018 - 2021-2022
Personer oppført i Jegerregisteret	528 408	100,0	1,5	5,3
Menn	446 242	84,5	1,0	3,4
Kvinner	82 166	15,5	4,3	16,8
Personer som løste jegeravgiftskort	195 276	100,0	1,3	-3,5
Menn	176 532	90,4	1,0	-4,4
Kvinner	18 744	9,6	3,6	5,7
Personer som besto jegerprøven	12 064	100,0	25,5	1,1
Menn	8 452	70,1	25,7	0,1
Kvinner	3 612	29,9	25,1	5,3

2.3.2 Innbetalte jegeravgifter

Tabellen nedenfor viser innbetalte jegeravgifter de siste seks årene. Det må forventes noe variasjon i innbetalingene fra år til år, først og fremst på grunn av endringer i småviltbestandene som påvirker om jegere drar på jakt i enkeltår.

Tabell 2.3.2.1 Innbetalte jegeravgifter

2017	2018	2019	2020	2021	2022
84 977 422	84 869 677	79 747 320	82 277 427	86 175 164	85 093 941

2.3.3 Innbetalte fellingsavgifter for villrein

Fellingsavgifter fra villrein inntektsføres i Viltfondet. Tabellen nedenfor viser at innbetalte fellingsavgifter varierer fra år til år. I 2022 er det felt en god del færre villrein enn året før, da fellingen av villrein var rekordhøy.

Tabell 2.3.4.1 Innbetalte fellingsavgifter

2017	2018	2019 ¹	2020	2021	2022
1 470 204	1 080 003	1 208 276	1 261 717	1 618 980	1 361 472

¹ Fra og med 2019 regnskapsføres Viltfondet etter kontantprinsippet. Innbetalte fallviltavgifter før 2019 er ikke korrigert for dette og viser derfor fakturerte fallviltavgifter det enkelte år.

Fellingsavgifter for felte elg og hjort tilfaller de kommunale viltfondene.

2.3.4 Fallviltinntekter

Inntekter fra fallvilt inntektsføres i Viltfondet. Disse kommer i hovedsak fra salg av kjøtt, skinn og skaller fra moskus som er påkjørt eller avlivet av forvaltningsmessige hensyn.

Samlet sett utgjør dette små beløp, og inntektene varierer fra år til år med markant høyere inntekter i 2022.

Tabell 2.3.4.1 Innbetalte fallviltavgifter

2017	2018	2019 ¹	2020	2021	2022
184 901	219 031	316 960	252 435	237 894	375 868

¹ Fra og med 2019 regnskapsføres Viltfondet etter kontantprinsippet. Innbetalte fallviltavgifter før 2019 er ikke korrigert for dette og viser derfor fakturerte fallviltavgifter det enkelte år.

Fallviltinntekter fra hjortevilt tilfaller de kommunale viltfondene.

3. Årets aktiviteter og resultater

Budsjetteringen og bruken av midler til ulike tiltak for å fremme viltforvaltningen framgår av Miljødirektoratets årsrapport og de årlige budsjettproposisjonene fra Landbruks- og matdepartementet og Klima- og miljødepartementet.

I løpet av de siste ti årene har antall skutte hjort økt med 43 prosent, mens antall skutte elg er redusert med rundt 20 prosent. I jaktåret 2021/2022 ble det skutt 52 800 hjort og 29 300 elg. For elgjakta har fellingstallene gått stadig nedover siden toppåret 1999/2000, da det ble skutt 39 400 elg. Fra forrige jaktår til jaktåret 2021/2022 har fellingstallene for elg gått tilbake i alle fylker unntatt Oslo. For hjort er trenden motsatt med en økning i alle fylker med hjortejakt. Selv om rypa har gått sterkt tilbake, er den fortsatt den viltarten det skytes mest av. Totalt ble 159 300 ryper felt i løpet av jaktåret 2021/2022. Det er en nedgang på 10 prosent fra forrige jaktår. I alt ble det felt 34 700 rådyr i 2021/2022 som er en liten oppgang fra året før.

I jaktåret 2021/2022 var det en økning på over 25 prosent i antall personer som besto jegerprøven sammenlignet med forrige jaktår. Dette kan skyldes at mange jegerprøvekurs ble avlyst på grunn av koronapandemien de to foregående jaktårene, og at man trolig har hatt et etterslep i 2021/2022. Interessen for friluftslivsaktiviteter i befolkningen ser også ut til å ha økt under pandemien, og kan være en medvirkende årsak til den store økningen i antallet som besto jegerprøven.

I 2022 er det utviklet en egen app for jegerprøveeksamen. Denne ble tatt i bruk 1. januar 2023. De siste årene har det vært utfordrende for mange kommuner å gi tilgang til klasseromssett med PC-er slik at deltakerne kan avlegge jegerprøveeksamen. Mange steder finnes det ikke kursrom eller datasaler, og i skolen har de fleste elevene eget nettbrett eller PC.

Med den nye appen skal deltakerne gjennomføre jegerprøveeksamen på mobil eller nettbrett ved oppmøte hos kommunen. Det vil forenkle og effektivisere gjennomføringen av jegerprøveeksamen for kommunene. Samtidig er dette også en brukervennlig løsning for deltakerne, som finner alt de trenger for å gjennomføre jegerprøven i appen. I appen skal deltakerne registrere seg til jegerprøveeksamen, betale eksamensgebyret med kort eller Vipps, følge progresjonen i kurset ved å se oppmøte på samlingene, laste ned kursbevis når kurset er ferdig, gjennomføre eksamen ved oppmøte hos kommunen, se resultatet på eksamen og laste ned diplom ved bestått eksamen.

I 2022 har vi utviklet en løsning i Jegerregisteret hvor jegere kan inngå avtale elektronisk med en ettersøksekipasje, om tilgang til godkjent ettersøkshund til jakt på elg, hjort og rådyr. Det vil fremgå på jegeravgiftskortet til jegeren og på *Min jegerside* at avtale er inngått. Inngått avtale vil finnes både ved innlogging hos Jegerregisteret og i Altinn. For jegere som har egen ettersøkshund vil det stå "Egen hund" på jegeravgiftskortet. Løsningen har gjort det enkelt for jegerne å dokumentere tilgang til godkjent ettersøkshund under jakt på elg, hjort og rådyr.

4. Styring og kontroll i virksomheten

Miljødirektoratet har et velfungerende system for styring og kontroll som sikrer overholdelse av lover og regler og et fullstendig regnskap. Fondet følger regler og prinsipper for økonomistyring i staten.

Landbruks- og matdepartementet har fastsatt instruks for Viltfondet, datert 21. juni 2019, med endringer senest av 19. november 2019.

5. Vurdering av framtidsutsikter

I underkant av 200 000 jegere betaler årlig jegeravgift, og antall aktive jegere holder seg nokså stabilt rundt 140 000 jegere hvert år. Inntektene til Viltfondet forventes å ligge på et rimelig stabilt nivå, omkring 94 mill. kroner i årene som kommer.

Det er en stadig større andel kvinner som jakter. 9,6 prosent av de som betalte jegeravgift i jaktåret 2021/2022 er kvinner, en økning på 3,6 prosent fra forrige jaktår. Samtidig er hele 30 prosent av de som tok jegerprøven i jaktåret 2021/2022 kvinner, noe som kan bidra til at kvinneandelen øker i årene fremover. Det er blant de yngre jegerne at kvinneandelen er størst. I aldersgruppa under 20 år utgjorde kvinnene 19 prosent av dem som betalte jegeravgift, og i aldersgruppa mellom 20 og 30 år var andelen på 17 prosent.

Nye jakttider for perioden 2022-2028 er fastsatt. De fleste av dagens jakttider videreføres de neste seks årene. Vi forventer derfor ingen store endringer i jaktaktivitet på grunn av dette.

6. Årsregnskap

6.1 Ledelseskommentar årsregnskapet 2022

Formål

Viltfondet er hjemlet i Viltloven av 29. mai 1981.

I Kongelig resolusjon av 17. januar 2018 og Kongelig resolusjon av 27. april 2018 ble ansvaret for forvaltning av høstbare viltressurser overført fra Klima- og miljødepartementet til Landbruks- og matdepartementet, herunder også ansvaret for Viltfondet.

Miljødirektoratet forvalter Viltfondets midler og fører regnskap for fondet.

Fondets inntekter er jeger- og fellingsavgifter. Inntektene til Viltfondet kommer i hovedsak fra jegeravgiften som den enkelte jeger må betale årlig, og fellingsavgifter knyttet til villreinjakt. I tillegg kommer mer tilfeldige inntekter i form av fallviltsalg, samt renter på til enhver tid innestående fondsmidler på konto i Norges Bank.

Fondets utgifter er overføringer til statsbudsjettets inntektskapittel, kap. 5576. Ved bevilgninger over statsbudsjettets utgiftskapitler, kap. 1140 og 1420 brukes viltfondmidlene til ulike tiltak til fremme av viltforvaltningen.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv R-115 fra Finansdepartementet, veiledningsnotat om statlige fond og krav fra Landbruks- og matdepartementet, fastsatt i Instruks for Viltfondet, datert 21. juni 2019, med endringer senest av 19. november 2019. Regnskapet gir et dekkende bilde av Viltfondets disponible midler, eiendeler og gjeld.

Vurderinger av vesentlige forhold

I 2021 var inntektene til Viltfondet på et høyere nivå enn vi hadde forventet og ved utgangen av året var kapitalen på 9,5 mill. kroner. Bevilgningen på kap. 5576 post 72, som benyttes til overføring av fondskapital til statsregnskapet, ble derfor i 2022 økt med 7 mill. kroner for å redusere kapitalen i fondet. Kapitalen i Viltfondet er per utgangen av 2022 på 4,6 mill. kroner, som vi anser som et hensiktsmessig nivå for å ta høyde for eventuell inntektssvikt påfølgende år.

Overføring av fondskapital til statsregnskapet er bokført per august og desember i 2022. Overføringene finansierer utgifter til drift og tiltak under kap. 1140 (post 01, 21 og 71) og drift under kap. 1420 (post 01).

I 2022 er det utbetalt 15,7 mill. kroner på kap. 1140 post 01. Dette er midler som går til å dekke driftsutgifter knyttet til viltforvaltning, drift av villreinnemndene, drift av Jegerregisteret i Brønnøysund og utarbeidelse av jaktstatistikk.

På kap. 1140 post 21 ble det i 2022 utbetalt 31,5 mill. kroner til ulike faglige oppdrag og prosjekt, herunder utvikling og drift av nasjonale databaser, forskningsprosjekter av nasjonal karakter og nasjonale overvåkingsprogrammer (bestandsovervåking hjortevilt, helseovervåking vilt, overvåking hønefugl, gjess, sjøfugl m.m.)

Under tilskuddsordningen til viltformål på kap. 1140 post 71 er det i 2022 utbetalt 39,2 mill. kroner, hvorav 6,5 mill. kroner er utbetalt fra statsforvalterne og 10 mill. kroner fra fylkeskommunene. Søknader om tilskudd fremmes elektronisk, og i 2022 ble det fremmet totalt 589 søknader om tilskudd, hvorav 136 ble omsøkt til Miljødirektoratet og de resterende til statsforvaltere og fylkeskommuner.

Utover dette har overføringene fra Viltfondet finansiert 3,267 mill. kroner av Miljødirektoratets driftskostnader knyttet til tilskuddsforvaltningen og forvaltningen av fondet, utgiftsført på kap. 1420 post 01.

Tilleggsopplysninger

Riksrevisjonen reviderer Viltfondet. Resultatet av revisjonen vil bli rapportert i form av en revisjonsberetning. Denne vil bli publisert sammen med årsrapporten på www.miljodirektoratet.no innen 1. mai.

Trondheim, 10. mars 2023

Ellen Hambro
direktør i Miljødirektoratet

6.2 Prinsippnote

Årsregnskapet for Viltfondet er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"), og veiledningsnotat om statlige fond av 25. oktober 2012, oppdatert desember 2015. Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.6, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115.

Regnskapet for Viltfondet er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Viltfondet har én rentebærende oppgjørskonto i Norges Bank. Likvidbevegelser i Viltfondet rapporteres månedlig til statsregnskapet i.h.t bestemmelsene.

Fondsregnskapet utarbeides etter kontantprinsippet.

Overføring av fondskapital til statsregnskapet utbetales minst to ganger per år. Det bokføres ikke utgifter i Viltfondets regnskap utover det som overføres til statsregnskapets inntektspost kap. 5576 post 72.

Resultatoppstillingen inneholder alle inntekter til fondet. Periodens resultat er forskjellen mellom inntekter og overføringer fra fondet. Resultatet er overført til opptjent fondskapital i balanseoppstillingen.

Note A utarbeides ikke for Viltfondet på bakgrunn av det ikke gis tildelinger over statsbudsjettet for fondet.

6.3 Bevilgningsrapportering

Oppstilling av bevilgningsrapportering					
Beholdninger rapportert i likvidrapport		Note	Regnskap 2022		
Inngående saldo på oppgjørskonto i Norges Bank			9 484 377,14		
Endring i perioden			-4 918 006,84		
Sum utgående saldo oppgjørskonto i Norges Bank			4 566 370,30		
Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)					
Kontonr.	Tekst	Note	2022	2021	Endring
811106	Beholdninger på konto(konti) i Norges Bank		4 566 370,30	9 484 377,14	-4 918 006,84

6.4 Fondsregnskap

Resultatregnskap for Viltfondet 2022

	Note	<u>2022</u>	<u>2021</u>
OVERFØRINGER TIL FONDET			
Fellingsavgift		1 361 472,00	1 618 980,00
Fallvilt	1	375 867,85	237 893,64
Jegeavgift		85 093 941,31	86 175 163,88
Renter fondskapital		250 712,00	7 592,00
Sum overføringer til fondet		<u>87 081 993,16</u>	<u>88 039 629,52</u>
OVERFØRINGER FRA FONDET			
Overført kap. 5576 post 72	2	92 000 000,00	90 780 000,00
Sum overføringer fra fondet	3	<u>92 000 000,00</u>	<u>90 780 000,00</u>
Resultat per 31.12		<u>-4 918 006,84</u>	<u>-2 740 370,48</u>
Overføring av periodens resultat til opptjent fondskapital		<u>4 918 006,84</u>	<u>2 740 370,48</u>
Balanse for Viltfondet 2022			
EIENDELER			
Oppgjørskonto i Norges Bank		4 566 370,30	9 484 377,14
Sum eiendeler		<u>4 566 370,30</u>	<u>9 484 377,14</u>
FONDSKAPITAL			
Opptjent fondskapital		4 566 370,30	9 484 377,14
Sum fondskapital per 31.12		<u>4 566 370,30</u>	<u>9 484 377,14</u>

Note 1

Fallvilt inkluderer betalt merverdiavgift til Miljødirektoratet på kr 81 616,27. Miljødirektoratet melder beløpet på skattemelding for mva. Ikke betalt utgående merverdiavgift for 6. termin utgjør kr 429,80 og er ikke med i beløpet.

Note 2

Det er overført kr 92 000 000 kroner til Miljødirektoratet, midlene benyttes til utgifter til forvaltningstiltak som kommer viltet og allmennheten til gode. Utgiftene regnskapsføres over kap. 1140 (post 01,21 og 71) og kap. 1420 (post 01).

Note 3

Det er ikke gitt tilsagn i 2022 med forpliktelser for fremtidige år.

Tlf.: 73 58 05 00
post@miljodir.no
www.miljodirektoratet.no
Postboks 5672 Sluppen,
7485 Trondheim

Besøksadresse Trondheim:
Brattørkaia 15, 7010 Trondheim

Besøksadresse Oslo:
Grensesvingen 7, 0661 Oslo

Miljødirektoratet jobber for et rent og rikt miljø. Våre hovedoppgaver er å redusere klimagassutslipp, forvalte norsk natur og hindre forurensning.

Vi er et statlig forvaltningsorgan underlagt Klima- og miljødepartementet og har i underkant av 700 ansatte ved våre to kontorer i Trondheim og Oslo, og ved Statens naturoppsyn (SNO) sine mer enn 60 lokalkontor.

Vi gjennomfører og gir råd om utvikling av klima- og miljøpolitikken. Vi er faglig uavhengig. Det innebærer at vi opptre selvstendig i enkelt saker vi avgjør, når vi formidler kunnskap eller gir råd. Samtidig er vi underlagt politisk styring.

Våre viktigste funksjoner er at vi skaffer og formidler miljøinformasjon, utøver og iverksetter forvaltningsmyndighet, styrer og veileder regionalt og kommunalt nivå, gir faglige råd og deltar i internasjonalt miljøarbeid.